

NORSKE LANDSKAPSARKITEKTERS FORENING

Josefines gate 34
0351 Oslo
Tlf 23 33 24 60
Faks 23 33 24 70
nla@mnla.no
NO 975506533 mva

Det kgl. miljøverndepartement
Postboks 8013 dep.
0030 Oslo

Dato: 01.09.03

HØRING NOU 2003:14. Særskilt om klage, innsigelsesadgang og konsekvensutredning.

Høringsuttalelse fra Norske landskapsarkitekters forening

Vi viser til brev fra departementet, datert 7. juli 2003, angående uttalelse til noen av planlovutvalgets foreslåtte endringer i plan- og bygningsloven.

Innledningsvis vil vi si at høringsfristen for denne delhøringen, er vel kort. Endringer i plan- og bygningsloven berører våre medlemmer både i privat og offentlig sektor. Når vi skal hente inn synspunkter fra flere av disse, og ferieavvikling sammenfaller med høringen, blir den reelle høringsperioden svært kort.

Generelt

Planlovutvalget har fått fram en grundig utredning med en bred behandling av svakheter og muligheter i planlovgivningen. Utredningen munner ut i et forslag til lovtekst som, etter vår oppfatning, i store trekk viderefører det som fungerer i dag, og foreslår forbedringer på områder som samordning, forenkling, samarbeid og medvirkning. Hvis praktiseringen av det nye lovutkastet blir i tråd med forutsetningene, vil dette kunne gi en mer fleksibel og rasjonell planlegging, med større forutsigbarhet for alle involverte i planprosessen.

Norge har som ett av 6 land ratifisert den europeiske landskapskonvensjonen (Europarådet). Konvensjonen gjelder landskap som kan betegnes som særlig verdifulle, så vel som hverdagslige landskap, som forringede landskap eller landskap i forfall. En landskapspolitikk skal ta sikte på både vern, forvaltning og planlegging av landskap. Norge har integrert landskaps hensyn i sin planlovgivning gjennom formålsbestemmelser og regler om medvirkning, planformål/-bestemmelser og konsekvensutredninger.

Vern av verdifulle landskap og estetikk/byggeskikk er tema i NOU-utredningen. Plan- og bygningsloven skal være en lov for planlegging av landskap generelt. Vi mener det derfor er viktig også å få fokus på det mer hverdagslige landskapet, det som de fleste av oss ferdes i og bruker daglig. I forhold til konsekvensutredninger og vesentlige virkninger mener vi at

landskap som eget hensyn må synliggjøres, noe som er kommentert under pkt. 4, *Konsekvensutredning av planer med vesentlige virkninger*.

Til de konkrete punktene departementet lister opp i sitt brev, har vi følgende kommentarer:

1. § 1-14 Innsigelse og mekling

En planprosess med tidligere medvirkning fra ulike interesser, vil forhåpentligvis gi en reduksjon i antall innsigelser. Forslaget om ikke å kunne ha innsigelser mot samme forhold to ganger, er en riktig innskjerping av bestemmelsene. Kommuner vil likevel fortsatt kunne oppleve at det reises innsigelse i en områdeplan mot en bestemt lokalisering, mens det i detaljplanen for det samme området (forutsatt at innsigelsen ikke blir tatt til følge) reises innsigelse mot utformingen av/innholdet i den etterfølgende detaljplanen.

2. § 1-15 Forholdet til forvaltningsloven og klage

Denne innskjerpingen er, som den i punkt 1, svært ønskelig. Vi tror imidlertid at det også for dette punktet vil kunne bli en diskusjon om det er det samme forholdet som tas opp eller ikke. En presisering gjennom retningslinjer/rundskriv for innsigelser og klage, for å tydeliggjøre grunnlaget vil være en fordel, jf. dagens rundskriv om klage/innsigelse.

3. § 1-8 Planbeskrivelse og planprogram

Planbeskrivelser inngår i dag som regel som en del av det samlede planmaterialet. Mange kommuner har det som et uformelt krav, en del av sin planstandard, og vårt inntrykk er at det blir akseptert av forslagstillere/planfremstillere. Kvaliteten i innhold varierer imidlertid mye og med stikkordene som foreslås i lovparagrafen vil antakelig være et grunnlag for sikre en minstekvalitet.

Utarbeidelse av et planprogram forut for selve planutarbeidelsen, for de planer hvor dette blir aktuelt, tror vi vil styrke både planprosessen og planens kvaliteter. I dag er det/bør det være vanlig praksis at fylkeskommuner og kommuner synliggjør formål og opplegg for fylkes- og kommuneplanarbeidet tidlig i planfasen. For område- og detaljplaner blir det et tillegg i forhold til dagens praksis, men slik vi oppfatter forslaget vil dette bare gjelde de sakene hvor det samtidig er krav om konsekvensutredning, og hvor det nye planprogrammet vil erstatte dagens ordning med melding/konsekvensutredningsprogram. Vi antar kunngjøring av oppstart av planarbeid, de tilfeller det er hensiktsmessig, kan tas som en del av kunngjøringen/høringen av planprogrammet.

For at ikke forslagstillere skal bli møtt med ulike standarder for utarbeidelse av planbeskrivelser og planprogram fra kommune til kommune, mener vi det langt på vei bør lages felles retningslinjer for utarbeidelse av slike dokumenter. Om ikke det skal gjøres av departementet, bør det i hvert fall være felles standard regionalt/fylkesvis.

4. §1-9 Konsekvensutredning av planer med vesentlige virkninger

En kopling av konsekvensutredninger (KU) til planutarbeidelsen, synes vi er et riktig grep. Erfaringen med de gjeldende KU-bestemmelsene er at det ofte er hensiktsmessig å utarbeide KU parallelt med arealplanen.

Det nye forslaget om at konsekvensutredningen kan komme inn allerede på fylkesdelplan- og kommuneplannivå, gjør at det må gås opp noen grenser mellom hvilke tiltak/hvilke deler av tiltak som er aktuelt å utrede på hvilket plannivå. På bakgrunn av at forslagstillere skal bære utredningskostnadene – noe som virker rimelig – vil det fort kunne bli en diskusjon om et tiltak skal utredes i en offentlig initiert plan (fylkesdelplan for arealbruk, kommuneplanens arealdel, områdeplan) eller et privat planforslag (område- eller detaljplan). En vei å gå kan være at det f.eks. i en kommuneplan, evt. også en områdeplan, ikke utredes mer enn det som er nødvendig for å ta stilling til lokaliseringalternativ, og at konsekvenser av utforming

tas i detaljplanfasen. Ved en slik nivå-/faseoppdeling av tiltaket, unngås at detaljspørsmål om et tiltaks utforming og gjennomføring blir tema i en overordnet arealplan, men tas i detaljplanen.

Vi har merket oss at utvalget i sine eksempler på *vesentlige virkninger*, jf. utredningens side 254, ikke har nevnt landskap som et aktuelt tema. Vi regner ikke med at denne opplistingen er utfyllende, men vil likevel minne departementet på denne utelatelsen. I dagens KU-opplegg er landskap et vesentlig tema under miljøkonsekvenser. Gjennom den europeiske landskapskonvensjonen har Norge forpliktet seg til å kartlegge og vurdere sine landskap, noe som både vil være et selvstendig arbeid, men også måtte bli tatt inn som en del av konsekvensutredningsarbeidet der kartleggingen er mangelfull.

For vesentlighetskriteriene er det behov for klare, og mest mulig utvetydige og bindende formuleringer, antakeligvis i form av forskrifter. For øvrig har vi god erfaring med departementets veiledningsmateriell når det gjelder konsekvensutredninger. Vi tror at det fortsatt vil være behov for å finne lokale tilpasninger på utredningsarbeidet, innenfor noen generelle rammer. Da vil retningslinjer være til god hjelp, men forskrifter og lovparagrafer vil kunne gi et unødig rigid opplegg.

5. Kap. 17 Konsekvensutredninger til sektorplaner samt tiltak etter andre lover

Dette kapitlet er, slik vi oppfatter det, rettet mot tiltak som det ikke skal utarbeides plan for etter plan- og bygningsloven. For disse tiltakene blir opplegget i hovedsak som i dag, men ordlyden er tilpasset de nye bestemmelsene i utvalgets forslag til lovtekst, jf § 1-9.

Med hilsen

Willy Thomassen
leder NLA

Håvard Nymo
landskapsarkitekt MNLA